

חזון עקרונות ודרישות

מתוך הנושאים שעלו לסדר היום הישראלי בקיץ 2011
וריכוז ניירות העבודה ומסקנות ועדות המומחים של צוותי ספיבק יונה
כתבה וערכה: אסתי סגל

אפריל 2012

הקדמה:

בעת הקמת מדינת ישראל, עמד חזון מגילת העצמאות - חרות, צדק, שלום, שוויון זכויות חברתי ומדיני, ללא הבדל דת, גזע ומין - לנגד עיני מקימיה, נציגי כלל האוכלוסיות והפלגים. עקרונות אלו היוו את הברית שכרתה המדינה הצעירה עם אזרחיה. למרבה הצער, זה כמה עשורים בוחרות ממשלות ישראל להתעלם מעקרונות השוויון האזרחי ונוקטות במדיניות כלכלית של הפרטה שלוחת רסן, המוצגת כמדע מדויק וככרח המציאות, אך בפועל הפכה את חיי היומיום של רוב גדל והולך מאזרחי המדינה למלחמת הישרדות על האפשרות להתקיים בכבוד.

לפיכך:

התכנסנו, אנו נציגי העם, מהמאהלים בכל רחבי הארץ, בתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית, ועל יסוד מגילת העצמאות, כדי להכריז:

אנו, אזרחי ישראל, ערבים ויהודים, דתיים וחילוניים, מהמרכז ומהפריפריה, תובעים היום לחדש את הברית בין האזרח למדינתו. ברית המבטיחה לכל אדם חריות אזרחיות בסיסיות, צדק, שוויון וביטחון תעסוקתי ואישי. זו חברת המופת שאליה אנו שואפים על בסיס ערכי הציונות.

תם עידן השוק הפורע, התחרות הדורסנית והסתת מגזר אחד במשנהו. אנו מחזירים אלינו את המושכות. לא נסתפק עוד בפשרות: **אנו דורשים את שינוי השיטה וביצוע תיקונים מבניים לצמצום פערים בחברה הישראלית ולביסוס סולידריות במדינת ישראל.**

אין לנו מדינה אחרת. כאן ביתנו. כאן עתידנו. לא נוותר על החלום.

במאהלים ובהפגנות מאז קיץ 2011 התגלה מחדש כל הטוב שבחברה הישראלית: הערבות ההדדית, העידוד, הנכונות להוות מנהיגות אחראית הקושרת את עתידה שלה בעתיד המדינה כולה. לא נוותר עליהם.

אנו מכריזים בזאת כי:

האזרחים וההון האנושי הם תכלית קיומה של המדינה. הם מקור חוזקה. והם יכולת הישרדות שלה. לכן החלטנו להפוך את סדר היום לאזרחי-חברתי, ולשים בראש סדר העדיפויות את החינוך, התרבות, הבריאות, התעסוקה, הדיור, לחזק את מערכת המשפט, ולתת דגש לשוויון אזרחי, הפרדת רשויות ועיגון זכויות יסוד.

את חזוננו להיות חברת מופת שוויונית במדינה צודקת, משגשגת, ושואפת שלום, אנחנו מבססים על העקרונות הבאים:

1. מוסדות המדינה ומנגנוני הפיקוח והאכיפה נוצרו ע"י האזרחים כדי לשרת את רווחת האזרחים. נבחרו הציבור נבחרו ע"י הציבור כדי לשרת את הציבור, ולא להיפך.
2. רק חברה שוויונית תוכל להגיע להישגים, ולכן נפעל לצמצום פערים (חברתיים, כלכליים, מגדריים ולאומיים) שנוצרו בשל השיטה הקיימת ויצירת לכידות חברתית הנחוצה לקיום המדינה.
3. שינוי עיקרי השיטה הכלכלית, כדי שיתאפשר תקצוב ראוי ומספק לצרכי היסוד של האזרחים.
4. צמצום יוקר המחיה, חתירה לתעסוקה מלאה והוגנת, ופיקוח ממשלתי על מוצרי היסוד.
5. על המדינה להשקיע באזרחים בתחומי החינוך, התרבות, הבריאות, הביטחון האישי והשוויון האזרחי, ולתת פתרון אמיתי לצרכים חיוניים בתחומי הדיור, התחבורה, התשתיות הציבוריות ועוד, באמצעות התערבות ממשלתית.
6. מתן עדיפות ברורה לפרפריה החברתית והגיאוגרפית בהקצאת משאבים ותשתיות (בכל התחומים), כאמור בסעיף (5).
7. מתן עדיפות טיפול בצרכי החיוניים של אוכלוסיות מוחלשות במדינה, תוך מתן דגש על נכים, קשישים וחולים.
8. צדק חברתי הוא גם צדק סביבתי ועלינו לנהוג בזהירות ובאחריות בשטחים הציבוריים ובשכיות הטבע שבידינו, תוך חשיבה לטווח ארוך.

Gali Fialkow: הערות עם [1]

נראה לי שעדיף לכתוב משהו כמו "הערבות הכללית" כיון ש"ערבות הדדית" בשלב הזה משויכת לקבלה לעם...

Gali Fialkow: הערות עם [2]

חסרה ל' - וליצירת

Gali Fialkow: הערות עם [3]

הייתי רוצה לראות הרחבה פה שמזכירה גם את זכויות בעלי החיים וסיוע כלכלי שמעוגן בחוק לעמותות המגינות עליהם

מתוך אחריות לחברה הישראלית, התחלנו בקיץ שעבר בצעדה ארוכה בדרך לכינונה של מדינה צודקת וטובה יותר. מדינה שאחראית למימוש זכויותיו הבסיסיות של כל אזרח. מדינה בה כל אזרח זכאי לחינוך איכותי, לדיר במחיר הוגן, לשירותי רפואה מתקדמים שאינם תלויים במצבו הכלכלי, ולתעסוקה המכבדת, ולא מנצלת, את בעליה. מדינה בה אפשר להזדקק בכבוד. מדינה בה מתחלק נטל המסים באופן הוגן בין האזרחים ושירותיה הבסיסיים אינם בבעלות מספר בעלי הון אלא בידיה הדואגות של המדינה.

אנו דורשים שעשייה זו תחל מידיית מתוך חשיבה על הדורות הבאים, וראשיתה בשינוי השיטה. ברור לנו כי זקקים של שנים רבות לא ניתן לתקן בחודש או בשנה. ולכן אנו יוצאים למאבק ארוך לתיקונה ולעתידה של המדינה, מתחייבים לו ופועלים למענו.

לפיכך אנו דורשים:

שוויון אזרחי וזכויות יסוד

אחד המאפיינים העיקריים למשטר דמוקרטי הוא העובדה שהפרלמנט (הכנסת), אינו ראשי לחוקק כל חוק. המחוקק ראשי לחוקק חוקים, עד כמה שאינם פוגעים בזכויות יסוד במידה מופרזת. ואם החוקים פוגעים בזכויות יסוד, הרי שהנפגע מהם ראשי לבקש מביהמ"ש את ביטול החוק הפוגע.

תפקידו המרכזי של ביהמ"ש, הוא לבחון ולהחליט האם חוק של פרלמנט פוגע בזכות יסוד של הפרט בצורה לגיטימית, אם לאו. **כנסת ישראל, משנת 1948, לא הסכימה לקבל, כי גורם כלשהו יבקר את החוקים היוצאים תחת ידה. הכנסת לא מסכימה כי החוקים יעמדו תחת ביקורת חיצונית כפי שקיים בכל משטר דמוקרטי.** כמו כן עד היום, 64 שנים לאחר הקמת המדינה לא נכתבה חוקה לישראל.

הדרישה המהותית העולה מקולות מגוונים וממאבקים חברתיים שונים היא השבת הריבונות, הזכויות וכבוד האדם לכל מי שחי תחת שליטת מדינת ישראל.

העדר מנגנונים המעגנים משטר דמוקרטי תקין והפרדת רשויות, הגבלת כוחו של השלטון, ועיגון חוקתי לזכויות אדם, אזרח וסביבה **מהווים הפרה חמורה של ריבונות החברה האזרחית, זכותה להתקיים בכבוד ולהכריע את עתידה על בסיס ערכי החירות והשוויון.**

אנו חאים בשורש הפערים החברתיים- כלכליים, והאובדן הערכי אליו נקלענו, תוצאה של העדר מנגנון חוקתי- דמוקרטי המעגן שוויון אזרחי וזכויות יסוד להגנה על חירויות הפרט ועל זכויות חברתיות של אזרחי ישראל.

ואלו דרישותינו:

1. **כינון חוקה דמוקרטית המושתתת על ערכי החירות והשוויון לכלל אזרחי ישראל - בנות ובני הלאומים, הדתות והתרבויות השונות.**
2. עיגון סט רחב ומקיף של זכויות יסוד להגנת חירויות הפרט, הזכויות החברתיות והגנת הסביבה, במנגנון דמוקרטי המגביל את כוחה של הרשות המחוקקת מפגיעה בזכויות אלו.
3. ביטול תקנות שעת חירום, ביטול שמירת דינים בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

חינוך

חינוך הוא זכות בסיסית. הוא מאפשר מימוש עצמי לכל אדם וכינונה של חברה סולידארית וצודקת. על כן, על החינוך להיות נגיש, זמין, תואם והולם עבור כל תלמידה ותלמיד, ועל המדינה לספקו בצורה שוויונית המקדמת צדק חברתי. השקעה בחינוך מהגיל הרך הינה אינטרס לאומי, חברתי ולכלכלי ביותר.

ואלו דרישותינו:

הערות עם [4] Gali Fialkow:
מציעה ניסוח יותר נהיר: מאז שנת 1948 לא הסכימה כנסת ישראל לקבל מצב בו גורם כלשהו יבקר את החוקים היוצאים תחת ידה

הערות עם [5] Gali Fialkow:
מהווה

הערות עם [6] Gali Fialkow:
ושל

הערות עם [7] Anonymous:
כולל ביטול חוק השבות המהווה אפליה

1. **הקמת נציבות חינוך ממלכתית**, מעוגנת בחוק ובלתי תלויה, שתכנה תקופה ממושכת. הנציבות תורכב מנציגי כלל הקבוצות והמגזרים בחברה ותפעל בשקיפות ובשיתוף הציבור. הנציבות תגדיר חזון פדגוגי ארוך טווח, המעגן הן ערכים תרבותיים ייחודיים והן ערכים אוניברסאליים המשותפים לחברה הישראלית מרובת התרבויות. כמו כן, תציב מטרות ויעדים למערכת החינוך, תבססם על הסכמות רחבות ותקבע מנגנוני בקרה לפיקוח על השגתם.
2. **הגדרה והסדרה של מעמד החינוך הציבורי**. יש להגדיר מחדש ולעגן בחקיקה את החינוך הציבורי לעומת החינוך הפרטי, תוך ביטול ההגדרות הקיימות (ממלכתי / רשמי / מוכשר וכו').
3. **מוסדות חינוך פרטיים** יוכלו להשתמש בתקציבים פרטיים ולמיין את תלמידיהם. עם זאת, יידרשו לעמוד בפיקוח ממשלתי מוסדר בחוק ולא יקבלו מימון ציבורי. במוסדות הללו תיאסר אפליה, הם יחויבו בניהול מתוך שקיפות מלאה, שיתוף הציבור, ומוריהם יועסקו בתנאים זהים לחינוך הציבורי.
4. **הקצאת משאבים מחדש ליצירת שוויון בחינוך**
  - א. **הגדלת תקציב החינוך ב-30%** על מנת לצמצם את הפער בהשקעה לתלמיד/ה בהשוואה למדינות ה-OECD.
  - ב. שינוי מדיניות המימון של החינוך והתאמתה לרמת הפערים ולהיקפם. ביסוס העדפה מתקנת לתלמיד/ה לטובת הפריפריה החברתית בגובה של 20% מסך כל ההקצאה - לפי מפתח דיפרנציאלי - על מנת לעודד שוויון בין התלמידים לבין עצמם ובין בתי הספר.
  - ג. מתן סל שירותים מלא לתלמיד/ה, תוך התייחסות מיוחדת לתלמידים מוחלשים ובעלי צרכים מיוחדים. הסל יכלול משאבים לבנייה, מנהלה, שירותי ייעוץ חינוכי, פסיכולוגי, טיפול רפואי, אספקת ספרי לימוד וציוד ועוד, על מנת לאפשר שוויון בין תלמידים, בתי-ספר, מרכז ופריפריה.
5. **התאמת מערכת החינוך הציבורית לסדר היום המקובל בשוק העבודה**
  - א. החלת חוק יום חינוך ארוך בכל מערכת החינוך והארכת השעות של התלמידים בבית-הספר עד שעות אחר-הצהריים.
  - ב. המשך החלת חוק ארוחה יומית בבתי הספר שייקבעו על-פי מדד טיפוח.
  - ג. עדכון לוח החופשות במערכת החינוך, כך שיתאים לצרכי המגזרים התרבותיים המגוונים בישראל ולצרכיו השונים של המשק.

[8] הערות עם: Gali Fialkow: מה בדבר שכן הלימוד באוניברסיטאות?

[9] הערות עם: Gali Fialkow: מה לגבי קיצור החופש הגדול? אני מציעה שחוך מקיצור נוסף המדינה תאפשר למי שירצה או יזדקק לכך המשך שליחת הילדים לבתי הספר והגנים, בהם ישוה בתקופת החופש סמינרסטיות ובני/בנות שירות לאומי שיסייעו בהעסקתם של הילדים בבילוי וכן במתן העשרה וסיוע לתלמידים חלשים לקראת השנה הבאה

[10] הערות עם: 23rabbits: מדינת ישראל חתמה על מסמך באו"ם שבו היא מתחייבת לספק שירותי בריאות וחינוך ברמה הגבוהה ביותר (ללא עלויות נוספות כג' דמי תשלום לקופ"ח, כפי שקיים במדינות אירופה), יש לדרוש מהמדינה לעמוד בהתחייבותיה (ולשקול פניה לאו"ם בנושא החתימה על מסמך זה והתחייבות לגבי חוקה מטעם האזרחים בישראל כנגד אי עמידה של השלטון (בהתחייבותיו לט.א

[11] הערות עם: hana.kup: ב- "מדיניות מרחבית וסביבתית" יש להוסיף דרישות מפורטות בנושאי הסביבה: 1. הגנה מפני ניכוס שטחים פתוחים השייכים לכולל הציבור. 2. מימוש זכותנו לאוויר, מים ואדמה נקיים. 3. הרחקת מתקני תשתית מסכני חיים. 4. מתן עדיפות לפיתוח מקורות אנרגיה בת קיימא.

בריאות

בעשור האחרון חלה ירידה עקבית במימון שירותי הבריאות בתקציב המדינה. תהליך הפרטת מערכת הבריאות מעמיק את הפער בין מרכז ופריפריה ומעמיקה הדרתן של קבוצות אוכלוסייה, כגון ניצולי שואה, שכונות, חרדים, פריפריה, אזרחים בדואים (ובמיוחד המתגוררים בכפרים הבלתי מוכרים), עולים מאתיופיה, אזרחים ערבים וקשישים. בריאות אינה יכולה להיות תלויה בהכנסה, בצבע עור, בשיוך לאומי או דתי, או במקום מגורים. על מערכת הבריאות לשרת את כולם.

התמודדות אמיתית עם הפערים מתחילה במחויבות מלאה למתן שירותי בריאות איכותיים שווים לכל; ממשכה בהתאמת שירותים לצרכי הקהילות המודרות והחלשות ביותר, בהפיכת מגמת הפרטה (שפוגעת במרבית שכבות הציבור) ובהחזרת אמון הציבור במערכת הבריאות הציבורית; ולבסוף, משתלבת בדרישה לתיקון חברתי כולל.

ואלו דרישותינו*:

1. גיבוש תוכנית לאומית לצמצום פערי הבריאות ופערים בשרותי הבריאות בקרב קבוצות שונות באוכלוסייה ובין המרכז לפריפריה.
2. הרחבת השירותים הניתנים בסל הציבורי (בריאות הנפש, סיעוד, אביזרים רפואיים, בריאות השן).
3. ביטול הדרגתי של התשלומים על שירותי בריאות הכלולים בסל הציבורי.
4. הגדלת הכנסות מערכת הבריאות ממקורות ציבוריים והעמדתם (בטווח הקצר) על 75% מסה"כ מקורות המימון של ההוצאה הלאומית לבריאות.
- (הדרכים להשגת יעדים אלה מגוונות: הגדלת המימון מתקציב המדינה, החזרת המס המקביל, ביטול תקרת מס הבריאות, העמקת הפרוגרסיביות של המס, העלאה מסוימת של שיעור המס).
5. תיקון מנגנון עדכון המקורות למימון סל השירותים שבאחריות קופות החולים ומשרד הבריאות ועיגונו בחקיקה. על מנגנון זה לכלול מקדם דמוגרפי מלא של גידול והזדקנות האוכלוסייה, עדכון מחירים אמיתי ועדכון סל השירותים בגין הכנסת טכנולוגיות ותרופות חדשות לסל הציבורי.

מדיניות מרחבית וסביבתית (דיור, תחבורה, קרקע ותכנון)

כמו שראינו בפרקים הקודמים, יש צורך בשינוי התפיסה הכוללת שהולידה את השיטה. עיצוב המרחב הוא אחד הגורמים המרכזיים לצמצום או הגדלת פערים חברתיים לאורך זמן, לשוויון ולנגישות. כיום, במקרים רבים משאבי הקרקע והכסף הציבורי מושקעים בצורה לא אחראית ולא נכונה. לא די לדבר על גודל תקציבי הפיתוח אלא גם על האופן בו הם יושקעו ועל החלוקה של משאבי הקרקע. אחד השינויים המרכזיים הוא להשקיע את עיקר המאמץ בחיזוק ובחידוש הערים הקיימות ובעיבוי, גם במרכז וגם בפריפריה, תוך מתן פתרונות שונים לאוכלוסיות מגוונות, במקום השקעה בהקמת עוד ועוד שכונות יישובים הומוגניים בשטחים פתוחים, שפוגעים ומחלישים את השאר, דורשים עוד ועוד השקעות בתשתיות חדשות, וגורמים לפגיעה סביבתית.

משאבי המרחב והטבע הם של כלל הציבור – תהליכי ההפרטה שהתחוללו בעשורים האחרונים העבירו בצורה מפלה, בלתי מבוקרת, ובלתי שקופה משאבים נרחבים של הציבור לקבוצות קטנות וליחידים. משאבים אלו צריכים לשמש מקור משמעותי לקידום צדק חברתי ומרחבי, וניתן לעשות זאת אם יוקצו וינהלו באחריות ובשקיפות ציבורית. יש לדרוש תמורה נאותה עבור השימוש במשאבי המרחב והטבע שלנו או להשתמש בהם ישירות לטובת צרכי הציבור, וכמובן לשמור על האינטרס הציבורי במתן זכויות שימוש בהם. הכנסות ממשאבים אלו יש להפנות לציבור לפי עקרונות של שוויון וצדק חלוקתי.

ואלו דרישותינו והמלצותינו*:

דיור

יעגון הזכות לדיור נאות כחלק מחוק יסודי: זכויות חברתיות. הזכות לדיור נאות בחוק יסודי כזה תנוסח באופן הבא או באופן דומה לו: "לכל אדם זכות לדיור נאות ובר השגה, בסביבה בריאה, נגישה לשירותים ולתשתיות, לכל אדם זכות לחזקת מגורים מוגנת. אין לפנות אדם מביתו או להרוס את ביתו באופן שרירותי. לכל אדם זכות לבחור את מקום מגוריו ללא הפליה. לכל אדם זכות לשוויון בנגישות לדיור".

חיוב אמידת צרכי דיור אחת לכמה שנים ברשויות מקומיות ו/או ברמת המחוז.

לעגן בחקיקה את **איסור האפליה בדיור**, גם על ידי תאגידי קבלן וגם על ידי יחידים, כדי שלכל אדם תהא הזדמנות שווה למצוא דירה בלי אפליה בשל השתייכותו הלאומית, דתו, ארץ מוצאו, מצבו המשפחתי, נטייתו המינית, היותו בעל מוגבלות וכיוצא ב.

על המדינה **לשקם ולחדש את מאגר הדיור הציבורי**, על ידי בניה או רכישה של דירות, שילוב הדירות החדשות בשכונות רגילות ובבניינים רגילים. בקרקעות המדינה, על הממשלה לדרוש כי חלק מהדירות יימסרו לה על ידי הזים הזוכה במכרז במחיר עלות בנייה, וכך להגדיל את מאגר הדיור עבור זכאי הדיור הציבורי ולשלב בדיור רגיל. הגדלת המאגר תאפשר הרחבת הקריטריונים לזכאות.

לבצע שיפוץ ושיקום מיידי של דיור ציבורי בתחזוקה ירודה המסכן את בריאות התושבים ופוגע בכבודם. לקדם חקיקה של **חוק דיור מכיל**, שתחייב להקצות חלק מתוכניות למגורים גם להשכרה ולדירות קטנות, וחלק לדיור בר השגה למכירה או להשכרה במחיר מוזל. חקיקה כזאת חייבת לבוא עם מנגנון לקביעת קריטריונים לזכאות לדיור מסוג זה.

תוכנית לאומית להתחדשות עירונית בכלל ובפריפריה החברתית והגיאוגרפית בפרט, בה ללא מעורבות ציבורית בפרויקטים ישנה כדאיות כלכלית נמוכה להליכי התחדשות. יש לקבוע הוראות שיטיחו שבהתחדשות עירונית לא נהפוך שכונה ענייה לשכונה מדירה, וכי מובטח גם דיור בר השגה ודיור להשכרה, עבור מי שאינו בעל דירה, תוך מתן עדיפות לדיירים הוותיקים במתחם ההתחדשות העירונית.

קידום **דיור מוסדי להשכרה**, אשר מרחיב את אפשרויות המגורים עבור מי שאינו יכול להמציא הון ראשוני לצורך רכישת דירה, ובמיוחד בישובי האוכלוסייה הערבית, בהם אין כמעט שוק שכירות. יש לבחון שימוש בקרנות פנסיה להשקעה בדיור מוסדי להשכרה.

תחבורה

הממשלה חייבת להיות אחראית לאספקת מערכות תחבורה ציבורית קוהרנטיות: חיזוק יכולת הביצוע של משרד התחבורה כגורם בעל יכולת הוצאה לפועל, שמספק שרותי תחבורה ציבורית המתפקדים כמערכת אחידה, מתואמת ורציפה.

הקמת **רשויות תחבורה מטרופוליטיות** כגופים בעלי אחריות לאספקת תחבורה ציבורית מטרופוליטית. התחבורה ציבורית צריכה להיות אלטרנטיבה מלאה לרכב פרטי, כולל הפעלתה בשבתות ובחגים.

Gali Fialkow: **הערות עם [12]**

מציעה ניסוח יותר ברור: אחד השינויים המרכזיים הנדרשים הוא להשקיע את עיקר המאמץ בחיזוק ובחידוש הערים הקיימות ובעיבוי, גם במרכז וגם בפריפריה. תהליך זה יעשה תוך מתן פתרונות שונים לאוכלוסיות מגוונות והוא יבוא במקום השקעה בהקמת עוד ועוד שכונות יישובים הומוגניים בשטחים פתוחים, כיון שאלו שפוגעים ומחלישים את השאר, דורשים עוד ועוד השקעות בתשתיות חדשות, וגורמים לפגיעה סביבתית.

Gali Fialkow: **הערות עם [13]**

'חסרה לי המלה המקשרת 'קיימת'

michael1969: **הערות עם [14]**

מדיניות מרחבית וסביבתית: מסמך חוקתי כולל ומחייב את כלל הרשויות בארץ. המסמך יגדיר את היחסים שבין התחום המיושב למרחב הטבעי-הפתוח. לכל יישוב, עיר יוגדר תחום ההתפשטות האורבני המכסימלי בכל היקפו, ואיפה הוא עוצר ומתחיל לגדול למעלה, או מחדש מבנים בתחום הבנוי. במקביל יקבע סרגל של חשיבות ערכית סביבתית לכל שטח קיים. מסמך זה אמור להגן על מעט המרחב הטבעי שעוד נותר לנו באזורים רבים בארצנו.

ugibart1: **הערות עם [15]**

(עדן בר-לב): (מתוך הערותיו של דרור רשף לטיסה מה שחסר לתחבורה הציבורית הוא פחות תקציבי והרבה יותר מחייבות של הממשלה בהקצאת משאבים אחרים כמו תכנון, שטח וכו' – לדוגמה הקצאת מסלולי תחבורה ציבורית

michael1969: **הערות עם [16]**

דיור: כל יישוב עירוני יחוייב לסרגל יעדים של סגירת פערים בגיוון הדירות הדרוש לכלל האזרחים. הגיוון יחולק בהחלטה ראשונית על פי אחוזים מכלל מלאי הדירות, לכמה קבוצות אוכלוסייה כמו: דירות מסובסדות למזקקים בדיור ציבורי, דירות בינוניות למשפחות חד הוריות, דירות קטנות ליחידים ללא ילדים, דירות גדולות למשפחות דו הוריות עם ילדים. היעד ימדד על פי הגעה למכסימום בגיוון אחוזי סיווג הדירות.

michael1969: **הערות עם [17]**

בפרק הראשי: מדיניות מרחבית וסביבתית (דיור, תחבורה, קרקע ותכנון וסביבה) חסר פרק שלם על הסביבה שלנו - הטבע, הצומח, החי והמרחב הפתוח שלנו. לגבי המרחב הפתוח, ראו הערה ראשונה שלי 19:20 - משעה

- **העלאת המיסוי על חברות עבור שימוש ברכב חברה** ורכב חכור והשוואתו למיסוי על מכוניות אחרות. במקביל – תמרוץ מעסיקים על הגעת העובד לעבודה בתחבורה ציבורית או אופניים.
- **מדיניות מיסים דיפרנציאלית ומתקנת** בנוגע לשימוש ברכב הפרטי המקלה על השימוש ברכב במקומות שבהם אין מערכת תחבורה ציבורית הולמת, אך מכבידה על משתמשי הרכב הפרטי (באמצעות מיסוי גודש למיניהם) במקומות בהם קיימת מערכת חלופית.

קרקע

- **שינוי המנדט של רשות מקרקעי ישראל:** יש לעגן תכליות חברתיות במטרות רשות המקרקעין ובתקציבה, כגון סגירת פערים אזוריים; ולחייב את הרשות בדיווח שנתי על קידום מטרות אלה.
- **רפורמה בשטחי שיפוט:** דרושים תיקונים משמעותיים של תחומי השיפוט בישראל, כדי ליצור הוגנות במקורות המימון של השלטון המקומי. במסגרת זו יש להקים גם שטחי שיפוט משותפים שישללו את אזורי התעשייה והמסחר בשטחי המועצות האזוריות עם הערים והמועצות הותיקות וערי הפיתוח
- **הקצאות לאזורי שוליים ולקבוצות מיעוט:** יש לשנות את התשתית הקרקעית המפלה בצעדים מתקנים כגון: הקצאות קרקע לפיתוח ודיוור במחירים אטרקטיביים בערי הגליל והנגב ובישובים הערביים; הקצאת קרקעות ליישובים הערבים ולערי הפיתוח שתפצה על אפלייתם ארוכת השנים תוך חתירה להשגת שוויון מלא.
- **עצירת הפרטת מקרקעי ישראל במתכונת הקיימת:** ביטול החלקים בתיקון 7 לחוק רשות מקרקעי ישראל המאפשרים הפרטה נרחבת של מקרקעי ישראל.
- **ביטול חוק ועדות הקבלה** המדיר אזרחים מקרקעות המדינה.
- **העברת תגמולים ורווחים מנכסי הציבור לטובת הכלל:** נדרשת קבלת תמורה נאותה עבור משאבי טבע ציבוריים כגון מים, מחצבות, אוצרות טבע ומוקדי תיירות, המנוצלים כיום לעשיית רווחים פרטיים (למשל: משאבי ים המלח, אתר החרמון, שינוי יעוד קרקע חקלאית בקיבוצים, מושבים וחברות חקלאיות, מעיינות המים המינרליים, וחופי הים-התיכון והכנרת). יש לערוך בדיקה מחודשת של הזיכיונות וחוזי השימוש במשאבי מעין אלו תוך עמידה נחושה על כל זכויות הציבור בהם.
- **הימנעות ככלל מהקמת יישובים חדשים** (למעט הסדרה של יישובים קיימים, במיוחד ישובי הבדווים בנגב).
- **שמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים:** שטחים אלו מספקים תועלות רבות ומגוונות לאדם ולסביבה, ויש לעשות מאמץ לעודד את ההגנה עליהם מתוך ראייה ארוכת טווח ולשם קידום צדק סביבתי. בכלל זה יש לעודד חקלאות ידיונית לסביבה, להגן על שטחים חשובים לשימור ועל משאבי טבע ונוף ולהבטיח שטחים לפנאי ונופש בנגישות כלל הציבור. יש לקבוע דמי חכירה ריאליים בגין שימוש בנחלות חקלאיות.

תכנון

- **לצמצם למינימום הקמה של מתחמי מסחר, פנאי ותעסוקה חדשים בשטחים הפתוחים,** ולשאוף לשלב שימושים אלה במרכזי ערים ובמרכזי יישובים קיימים במרכז ובפרפריה, ובסמיכות למוקדי תחבורה ציבורית.
- **נדרשת תוכנית מקיפה להגדרה והגנה על שטחים פתוחים** בעלי ערך סביבתי, תרבותי, היסטורי ונופי; יש לייסד מנגנונים לניהול ושמירה על שטחים אלו ולהגנה עליהם מפני פגיעה ופיתוח
- **לקדם את ההכרה בכל הכפרים הבדווים הלא מוכרים בנגב,** למעט כפרים שתושביהם מביעים נכונות להעתיק מקום מושבם, תוך השתתפות של התושבים בתכנון כפריהם והתחשבות בדפוסים התרבותיים והחברתיים של האוכלוסייה.
- **להשקיע מאמץ מיוחד בקידום התכנון, הקצאות הקרקע וההשקעות ביישובים הערביים.** יש לתקן אפליה מתמשכת בתכנון ובהקצאת משאבים. יש להתאים את כלי התכנון והיישום למבנה הבעלות על הקרקעות ולהעדפות התושבים.
- **לצמצם את כוחה של הממשלה** בועדות המחוזיות ובוועדה לתשתיות לאומיות, ולהגביר את קולם של אנשי המקצוע ושל נבחר הציבור. יש להגדיל את הייצוג לאנשי מקצוע, ונציגי ציבור בלתי תלויים בועדות מקומיות ולחשוף את תהליכי קבלת ההחלטות לבקרה ציבורית.
- **לשאוף לייצוג הולם** על בסיס סטנדרטים אחידים וגלויים של כל הישובים והמגזרים ושל נציגי החברה האזרחית במוסדות התכנון הארציים, המחוזיים והמקומיים.
- **להשהות את חקיקת הרפורמה בחוק התכנון והבניה** עד להטמעת השינויים המהותיים המפורטים כאן.
- **להבטיח חלוקה צודקת של ההכנסות מהפיתוח והשימוש במשאבי הקרקע** תוך איזון מרחבי בין צרכי כלל תושבי האזור.

כלכלה*

לסיכום הפרקים הקודמים, ובהמשך למה שעובר כחוט השני בכל הנושאים והמצוקות שנחשפו בפנינו מקיץ 2011, ברור עכשיו שמאחורי כל הבעיות עומדת אידיאולוגיה ותוכנית כלכלית. כדי לשנות כיוון ולבצע סיבוב פרסה, נדרשת התקדמות בארבעה תחומים מרכזיים:

1. שיקום ושיפור השירותים החברתיים (מדינת הרווחה)

הגדלת ההוצאות הציבוריות:

בעשרים השנים האחרונות קוצצו תקציבי השירותים החברתיים באופן ניכר, וזה כאשר הביקוש לשירותים אלו גדל בצורה משמעותית, בשל התרחבות ההשכלה הגבוהה בישראל, הזדקנות האוכלוסייה ועוד. מדיניות זו תרמה להגדלת אי השוויון בישראל, שכן המעמד הבינוני והמעמד הנמוך זקוקים לשירותים אלו הרבה יותר מן המעמד הגבוה. לאור זאת שינוי הכוון מחייב את שיקום השירותים החברתיים, הרחבתם ושיפורם. הדרך לכך מחייבת את הגדלת ההוצאות הציבוריות. מהשוואות בינלאומיות עולה כי כל עוד ההוצאות הציבוריות נעות בטווח שבין 35 אחוזי תוצר (כמו ארה"ב או אוסטרליה) ל-55 אחוזי תוצר (כמו מדינות סקנדינביה ומערב אירופה), ניתן לשמור על הצמיחה הכלכלית ועל היציבות הכלכלית.

העלאת המסים הישירים, בעיקר על ההכנסות מהון ועל ההכנסות הגבוהות:

את שיקום המגזר הציבורי והרחבתו יש לממן על ידי הגדלת המיסוי. המסים שיועלו חייבים להיות מסים ישירים, שהם פרוגרסיביים. חשוב לציין כי כיום נטל המס (גביית המס יחסית לתמ"ג) בישראל (31.4 אחוזי תוצר) נמוך לעומת הממוצע בארצות OECD, וגביית המסים הישירים היא מן הנמוכות שבארצות ה-OECD. המיסוי על ההון בישראל נמוך מאד ויש מקום להעלותו באופן משמעותי.

לכן אנו מציעים תוכנית להעלאת מסים ישירים בטווח של שלוש שנים, שיכולים להביא להגדלת הגבייה עד ל-2.5 אחוזי תוצר. המסים שיועלו הם בעיקר מס חברות עד שיעור 31%, ביטול הפטורים ממס חברות עבור חברות מייצאות וכאלו שנהנות מחוק עידוד השקעות הון. כמו כן העלאת שיעורי המס האישי מעל הכנסות של 40 אלף שקל בחודש בשתי מדרגות מס שולי חדשות. העלאת המסים על רווחי הון ודיבידנדים לשיעור 31% והגדלה של המס המקביל המוטל על המעסיקים בשני אחוזים. עלייה של 2.5 אחוזי תוצר בגביית המסים תאפשר את התחלת ההגדלה של ההוצאות הציבוריות בדרך לשיקום מדינת הרווחה. בשלב הבא ניתן לפעול בשני כוונים אפשריים: האחד הוא העמקת המיסוי על ההכנסות מהון, על ידי ביצוע רפורמה עמוקה במיסוי. השני הוא הרחבת המס על בעלי הכנסות משכר שמתחת לעשירון העליון, לאחר שכבר השתפר מצדם עקב הספקת השירותים הציבוריים. הדבר חשוב, כי יש בכך ביטוי להתחייבות להספקתם ושיפורם של שירותים אלו.

הקטנת הוצאות הביטחון

ההוצאות הרשמיות לביטחון היום הן בסביבות שבעה אחוזי תוצר בממוצע. אך יש הוצאות ביטחון נוספות שאינן כלולות במניין זה: השירות הסדיר, הגנת העורף, אבטחה, נדל"ן, מלאי חירום ועוד. אלו מעלות את משקל עלויות הביטחון בתוצר לקרוב ל-12 אחוזים.

מחקרים שבדקו את הוצאות הביטחון על פני זמן הראו כי הם השתנו יחד עם השתנות עוצמת הסכסוך הישראלי-ערבי. הסכם השלום עם מצרים, שבוצע בשנים 1977 עד 1982, איפשר את הורדת הוצאות הביטחון לחצי עד שנת 1990, מ-20 אחוזי תוצר ל-10 אחוזי תוצר. מכאן ניתן להסיק כי הסכם שלום כולל, שיריד את עוצמת הסכסוך באופן משמעותי, יאפשר להוריד את הוצאות הביטחון בשיעור ניכר בתוך תקופה של עשר שנים. בהנחה הסבירה כי הסכם כזה יאפשר הורדת הוצאות הביטחון למחצית, כמו ההסכם עם מצרים, משמעות הדבר היא שחרור מקורות של 6 אחוזי תוצר. זהו שיעור גדול בעל משמעות חברתית מרחיקת לכת.

אחריות תקציבית

השינויים החברתיים יהיו כרוכים בהגדלה משמעותית של הוצאות המגזר הציבורי וחשוב שהגדלה זו תמומן על ידי העלאת מסים ולא על ידי גירעונות וחוב.

2. רפורמה בשוק העבודה, לצמצום הפערים ואי השוויון

3. הפחתת הרווחים המונופוליסטיים והורדת מחירים

ugibar1: הערות עם [18]

(עדן בר-לב): (מתוך הערותיו של דרור רשף לטיטויה המדינה והממשלה הם לא הכלים היחידים. 1. להתערבות בשוק. יש כלים תרבותיים מחזוריים (כמו שבת), יש כלים של קהילה, יש את חיזוק המשפחה, ויש את פיתוח הגוף והנפש או המערכות האקולוגיות. לכל המערכות האלה יש השפעה לא קטנה על הכלכלה והרווחה. יש מקום שהמדינה תנסה לבצע העצמה של האזרח.

2. חסרה התייחסות לקשרי הון שלטון והון עיתון. (לדוגמה חובות של המפלגות לבנקים) – אולי בשיטות עם צוות מדיניות ציבוריות. כל עוד החתולים ישמרו על השמנת הסיכוי לשינוי קטן.

3. אין התייחסות לבעיות המערכת הפיננסית (כסף מבוסס רזרבה חלקית, כגורם לאי יציבות ולרישוס רוב האוכלוסייה) הערה שלי: אין לי אשליות - הצעה לשינוי השיטה (מוניטורית לא נוכל להציע כאן, אבל חינוך להתקיימות (ממה שיש ול"שנאת חוב" יכול לבוא במקום).

4. אין התייחסות לכשלי שוק נוספים כמו צירוף של מינוף פיננסי עם "בנקים גדולים מכדי לפול" כמתכון לכשל שוק של "סיכון מוסרי" מצד הבנקים.

ugibar1: הערות עם [19]

(עדן בר-לב): (מתוך הערותיו של דרור רשף לטיטויה יש פחות מידי דגש על צעדים שאינם תקציביים אפשר לדבר על לא מעט תחומים שבהם התערבות יכולה לשפר את הרווחה והקיימות (שפרושה שרידות ורווחה לטווח ארוך), לאו דווקא על ידי העברת כספים גדולה. דוגמה אחת היא רפואה מונעת, דוגמה נוספת היא פנסיה ירוקה, בנקאות בת קיימא ועוד.

Gali Fialkow: הערות עם [20]

האם אין צורך בהרחבת הסעיף הנ"ל? מה עם העלאת שכר המינימום?

23rabbits: הערות עם [21]

הרחבת סמכויות הענישה של הרשות להגבלים עסקיים, בצמצום כוחות מונופוליסטים כולל צו עשה ואל תעשה מידי.

בישראל יש ריכוזיות רבה, הנותנת כוח מונופוליסטי בידי היצרנים, דבר המגדיל את רווחיהם מצד אחד, ומעלה את יוקר המחיה מצד שני. גם מבנה השליטה דמוי הפירמידה תורם להגדלת כוחם של קרטלים אלו וכן קשריהם עם המערכת הפיננסית. **הגדלת התחרותיות והפיקוח על ענפים אלו חשובים כדי להוריד את יוקר המחיה בישראל.** פתרונות אפשריים לבעיה כוללים:

הגבלה בחקיקה של בעלות פירמידלית על חברות.

השלמת החקיקה של ההגבלים העסקיים.

הגברת הפיקוח מטעם ההגבלים העסקיים.

4. דמוקרטיזציה של הדיון הכלכלי-חברתי

עד היום היה הדיון הכלכלי-חברתי בישראל מוגבל ביותר. המחאה של 2011 שינתה מצב זה מן היסוד והדיון הכלכלי-חברתי חוזר אל הציבור הרחב. כדי להרחיב דיון זה ולאפשר לו להבשיל לכדי מדיניות כלכלית חדשה יש להסיר כמה מכשולים חוקיים העומדים בפניו. הסרה זו יכולה להיעשות באופן מיידי:

יש לבטל את התקציב הדו-שנתי ולהתחיל מיידי בגיבוש תקציב לשנת 2012.

יש לבטל את חוק ההסדרים, המאגד תחת גג אחד שינויים מבניים רבים, וכל זאת בנוהל מזורז ותוך הפיכתו להצבעת אמון וצמודה להצבעה על התקציב. זהו חוק בלתי דמוקרטי בעליל שהקפיא חוקים חברתיים רבים והאיץ את תהליכי ההפרטה בארץ.

הדו"ח כולל הערכת תקציב ומקורות מימון למילוי הדרישות

תודה גדולה למומחים של צוותי ספיבק-יונה שעשו ימים ולילות, ותרמו את יכולותיהם וניסיונם המקצועי

צוות חזון:

ראש הצוות: לאה שקדיאל

ד"ר מאיר בזוגלו, ד"ר ראיף זריק, ד"ר שרית בן שמחון פלג, הרב בני לאו, עדינה בר שלום, פרופ' משה הלברטל, פרופ' אבישי מרגלית, פרופ' חאולה אבו בכר.

צוות דיון, תחבורה, קרקע ותכנון:

יו"ר הצוות: ד"ר אמילי סילברמן

צוות תכלול – אדר' נוף ענאיה בנא, עו"ד גיל גן-מור, גב' איריס האן, יעל גרינברג – רכזת הצוות

קבוצת דיון – בראשות פרופ' נטע זיו ועו"ד גיל גן-מור. חברות/ הקבוצה: אדר' נוף ענאיה בנא, עו"ד מיכל ביטרמן, עו"ד אורה בלום, ד"ר ישי בלנק, ד"ר דני בן שחר, ד"ר גילת בן שיטרת, גב' רות ויינשנק-נור, עו"ד עלי חיידר, ד"ר אפרת טולקובסקי, פרופ' נעמי כרמון, עו"ד נדיה מוגילבסקי, אדר' נוף נעמה מישר, ד"ר טלי מרגלית, ד"ר אמילי סילברמן, מר אמנון פורטוגלי, עו"ד שרון פרימור, ד"ר ארז צפדיה, מר מיכאל רועה.

קבוצת תחבורה – בראשות גב' בקי שליילברג וגב' חני כהן-כספי. חברות/ הקבוצה: ד"ר ישי בלנק, מר לוטם גיא, מר יואב לרמן, פרופ' דוד מהלל, גב' אלבה מרינה, מר יוסי סעידוב, ד"ר אדר' יודן רופא, מר מוסי רז, מהנדסת דינה רשף, מר נחמן שלף. יועץ: פרופ' יורם שיפטן.

קבוצת קרקע – בראשות פרופ' אורן יפתחאל וד"ר סנדי קדר. חברות/ הקבוצה: ד"ר ת'אבת אבו-ראס, אדר' ענאיה בנא, עו"ד גלעד ברנע, ד"ר רות חננאל, ד"ר אביטל מרגלית, מר אמנון פורטוגלי.

קבוצת תכנון – בראשות ד"ר אדר' יודן רופא וד"ר נורית אלפסי. חברות/ הקבוצה: ד"ר מרב אהרון, גב' מיכל ביטרמן, אדר' ליאת בריקס-אתגר, אדר' שמואל גרוגא, אדר' דרור גרשון, אדר' יעל דורי, ד"ר דליה דרומי, גב' איריס האן, גב' תמר זנדברג, אדר' יובל יסקי, גב' חנה מורן, אדר' גבריאלה נוסבאום, אדר' עירית סולסי, פרופ' טובי פנסטר, אדר' שלמה שאול, פרופ' אדר' הלל שוקן.

Naor Kapulnik: **הערות עם [22]**

כשכלכלנים קפיטליסטים ופוליטיקאים משתמשים במושג הגדלת התחרותיות הם בעיקר מתכוונים להעמקת תהליכי ההפרטה. צריך לדבר על הגדלת הפיקוח, באמצעים דמוקרטיים, ע"י ועדים משותפים של צרכנים, עובדים, נציגי סביבה, ארגונים חברתיים וכו.

Naor Kapulnik: **הערות עם [23]**

הפסקת כל תוכניות ההפרטה. העברה לבעלות ציבורית שירותים חברתיים שהופרטו, משאבי טבע, בנקים ומקומות עבודה גדולים. שימוש ברווחי הענק של התאגידים שיולאמו למימון דיון ציבורי, מקומות עבודה, השקעה בשכונות, סיבסוד מוצרי בסיס והגדלת תקציבי הרווחה, הבריאות והחינוך. רק לשם השוואה, כמות הכסף ה"שוכב", שלא מושקע חזרה בכלכלה, הנמצא בבעלות גופים פיננסיים באירופה וארה"ב שווה ערך למחצית התל"ג של ארה"ב ולכל חובות מדינות ה"פיגס" ומדינות הפריפריה של האיחוד האירופי.

yanshufa: **הערות עם [24]**

לא מבינה גדולה בכלכלה, אבל נדמה לי שראוי להתייחס גם לצד השני של הענין והוא חיזוק העסקים הקטנים. עד כמה שהבנתי מגעת יש להם משמעות רבה ביצירת מקומות תעסוקה, בנית קהילות חזקות ושוק בריא ופעיל.

צוות חינוך:

יו"ר הצוות: יצחק קשת

האלה אספניולי, גדי ביאליק, איריס בן-דוד הדר, יעל גוראון, חגית גור-זיו, ניבי גל-אריאלי, מרסלו וקסלר, יערה ישורון, יעל כפרי, גל לוי, רויטל לן-כהן, ניר מיכאלי, עדי קול, נגה קלינגר, אמנון רבינוביץ, איתי שניר (מרכז הצוות).

צוות בריאות:

ראשי הצוות: דני פילק ופרופ' נדב דוידוביץ'

שלומית אבני, אייל גרוס, אסי סיקורל, בכר עוואדה, ברברה סבירסקי, גבי בן-נון, הייגר אבו-שארב, מוחמד חטיב, מיכאל וינגרטן, ניהאיה דאוד, עדית סרגוסטי, פקדו גדמו, רונית פיסו, רחל פרץ, רמי אדוט.

צוות כלכלה:

פרופ' יוסי זעירא, פרופסור לאה אחדות, מאיר אמיר, פרופ' אריה ארנון, תמר בן יוסף, פתחיה בר-שביט, ד"ר שרון חדד, רועי מימון, בועז סופר, פרופ' אביה ספיק, ד"ר אריק שרמן, אנה זפסוציני

צוות מנהל ציבורי:

ראש הצוות: פרופ' יצחק גלנור

פרופ' מג'ד אל חאג', ורד לבנה, עו"ד אן סוצ'יו, עו"ד דבי גילד-חיו, ורדה שיפר ורעות מרציאנו.

צוות משפט:

רכזת הצוות: שירה גל

פרופ' מרדכי קרמניצר, עו"ד טליה ששון, פרופ' דוד הראל, פרופ' יורם רבין, פרופ' אבנר דה שליט, עו"ד טלי ניר, עו"ד דבי גילד חיו, דימיטרי שומסקי, ד"ר אבישי בניש, יוסי נחששתן

צוות תעסוקה:

ראש הצוות: נדיה אסמעיל

איתי סבירסקי, חנה זהר, טלי ניר, הילה שמיר, אלה אלון, יאסר עווד, אמיר פז-פוקס, קרן שמש-פרלמוטר, גדי ניקולא, ענת טהון-אשכנזי, גיא מונדלק, יוסי אברהם, אסף לבנון, יפעת סולל, מיכל דגן, גילי ברוך.

צוות רווחה וביטחון סוציאלי:

ראש צוות רווחה: יוסי יונה

ראש צוות ביטחון סוציאלי: בלהה דודזון ערד

ג'וני גל, עדית וייס-גל, מיכל שמאי, יוסי קטן, חיה יצחקי, פייסל עזאזה, דני גוטווין, אמנון בהם, אורי אבירם, איילת מקרוס, אסתר זכלינסקי, דרורית לוי, רוני סטריאר, יוסי כורזים, מנחם מוניקנדם, יואב קריים, גיא פלדמן, אפרים דידי, רות סופר, מעיין סימון, טלי ניר, אמיר פז פוקס, רחל ארצמן, רלי קצב, עדית סרגוסטי, גל מי-בר היר, גילה לאור, ענבל חרמוני, אביגיל חצור.

[25] Abigail Eisenbach: **הערות עם** [25]
בחלק של דרישות החינוך וההגדרה של מה יכלול בסל השירותים הייחודיים מוסיפה גם - קבלת ארוחת צהריים במיוחד אם אנחנו מדברים על יום חינוך ארוך

[26] שחל שפירא: **הערות עם** [26]
יש התעלמות ואפילו ניגודיות מהותית בין המסמך למגילת העצמאות בהתייחסות לעובדה שמדינת ישראל היא מדינה יהודית.
למעוניינים - קישור לנוסח הצהרת העצמאות: <http://www.knesset.gov.il/docs/heb/megilat.htm>
ההתעלמות מהעובדה המהותית הזאת גוררת אחריה ניסוחים בלתי שוויוניים כלפי חלק מעם ישראל על חשבון דרישה לשוויון שהוא לא ישים ברמה הפרקטית.
כל עוד הניסוחים יישארו ברמה הזאת הרי שהמאבק יישאר מאבק מגזרי סקטוריאלי ולא יהפוך למחאה חברתית כוללת וא [1]

[27] SHALOM TSANANI: **הערות עם** [27]
אשמח לראות התייחסות בחזון למערכת הבנקאית/פיננסית

[28] katsd1: **הערות עם** [28]
המשך הגיל השלישי: בשל מגבלות החוק על איסור כפל קצבאות של הביטוח הלאומי אנחנו רואים תופעות של נכים המאבדים את קצבת הנכות או הזקנה [2]

[29] Gali Fialkow: **הערות עם** [29]
נעשתה פה עבודה מדימה ומרגשת - הדברים ברורים, חדים ומדויקים. כולי תקווה שאפשר יהיה בעתיד לראות את רוב הסעיפים מתממש [3]

[30] itamar berger: **הערות עם** [30]
שלושה דגשים:
1. ביטול חוק ההסדרים.
גניזת רפורמת הבנייה והתק [4]

[31] Orna mor amos: **הערות עם** [31]
מלבד המילה תעסוקה הוגנת המצויה במטרות אין יעדים ברי השגה בתחום זה כמו: העסקה ישירה, הפסקת העבודה הקבלנית של עובדות סוצי [5]

[32] Amos Cohen: **הערות עם** [32]
הכלכלה החדשה אליה יש לשאוף צריכה לתת לעובדים ייצוג בדירקטוריונים כפי שנהוג בסקנדינביה

[33] Abigail Eisenbach: **הערות עם** [33]
בחלק של שוויון אזרחי זכויות יסוד הייתי מוסיפה דרישה להפרדת דת ומדינה. להתחיל מהוצאת השליטה על כל ענייני הנישואים והגירוש [6]

[34] Amos Cohen: **הערות עם** [34]
חסרה התייחסות לצורך להוריד את גובה המע"מ - מס גרסיבי. המע"מ בישראל גבוה ממרבית מדינות ה OECD וגורם להגדלת הפער החברתי

[35] הערות עם katsd1:
חסרה התייחסות מיוחדת לגיל השלישי. היום אנשים נמצאים בתקופת הגיל הזה עשרות שנים. אין שום הערכות מערכתיות לטיפול ברמה סבירה בבעיות המיוחדות של הגיל הזה. אנחנו רואים הרבה קשישים שרמת החיים שלהם נמוכה, חלקם חיים בעוני. רבים מהם חיים לבד בשל מות בן-בת הזוג ואין מספיק מערכות תמיכה בחיי היום יום, הן מעשית והן נפשית.

[36] הערות עם Amos Cohen:
חסר במסמך הבטחת פנסיה - יצירת מסלולי חיסכון בטוחים של אג"ח מיועדות ללא עמלות

[37] הערות עם Anonymous:
בגלל בעייתיות בנושא החוקה, פשוט יותר לבטל את סעיף 10 בחוק זכויות יסוד.

Anonymous:
שלום צנעני

[38] הערות עם Orna mor amos:
מלבד המילה נכים שמופיעה במטרות אני לא רואה ידעים בתחום הקצבאות של בטוח לאומי, הנגשה לנכים ועוד

[39] הערות עם Amos Cohen:
לצמצום פערים יש להוסיף העלאת שכר מינימום ופיקוח על תשלום שכר מינימום

[40] הערות עם Amos Cohen:
צמצום פערים ואי שוויון דורש גם הגבלת שכר בכירים שמיגזר הציבורי למכסימום פי 5 מהשכר הממוצע במשק

05:54:00 23/04/2012

עמוד 9: [1] [26] עם הערות

שחל שפירא:

יש התעלמות ואפילו ניגודיות מהותית בין המסמך למגילת העצמאות בהתייחסות לעובדה שמדינת ישראל היא מדינה יהודית.

למעוניינים - קישור לנוסח הצהרת העצמאות:

<http://www.knesset.gov.il/docs/heb/megilat.htm>

ההתעלמות מהעובדה המהותית הזאת גוררת אחריה ניסוחים בלתי שוויוניים כלפי חלק מעם ישראל על חשבון דרישה לשוויון שהוא לא ישים ברמה הפרקטית.

כל עוד הניסוחים יישארו ברמה הזאת הרי שהמאבק יישאר מאבק מגזרי סקטוריאלי ולא יהפוך.

למחאה חברתית כוללת ואמיתית.

(אשמח לדון בנקודות המהותיות עם מי שיש לו כוונה אמיתית לשינוי).

05:54:00 23/04/2012

עמוד 9: [2] [28] עם הערות

katsd1:

המשך הגיל השלישי: בשל מגבלות החוק על איסור כפל קצבאות של הביטוח הלאומי אנחנו רואים תופעות של נכים המאבדים את קצבת הנכות או הזקנה שלהם (הנמוכה מבין השתיים) עם הגיעם לגיל זקנה. כלומר, נכה קשיש לא מקבל יותר כסף מאדם בריא. נכה בריא כן. זה נראה הגיוני? מה, ברגע שהם הגיעו לגיל זקנה הם הבריאו פתאום. יש להחריג את החוק בקשר לאיסור על כפל קצבאות לגבי נכים בגיל זקנה.

05:54:00 23/04/2012

עמוד 9: [3] [29] עם הערות

Gali Fialkow:

נעשתה פה עבודה מדהימה ומרגשת - הדברים ברורים, חדים ומדויקים. כולי תקווה שאפשר יהיה בעתיד לראות את רוב הסעיפים מתממשים ואת המדינה שלנו חוזרת לנתיב שפוי שמטיב עם כלל האזרחים שלה, איתנו. תודה לאסתי ולכל מי שעבד ועובד לצורך המטרה העילאית הזו.

05:54:00 23/04/2012

עמוד 9: [4] [30] עם הערות

itamar berger:

שלושה דגשים:

1. ביטול חוק ההסדרים.
2. גניזת רפורמת הבנייה והתכנון.
3. חקיקת חוק יסוד: זכויות חברתיות – עם שריון פורמלי ומהותי.

05:54:00 23/04/2012

עמוד 9: [5] [31] עם הערות

Orna mor amos:

מלבד המילה תעסוקה הוגנת המצויה במטרות אין יעדים ברי השגה בתחום זה כמו: העסקה ישירה, הפסקת העבודה הקבלנית של עובדות סוציאליות, עובדות ניקיון, מאבטחים, מורות ועוד. חסרה התייחסות לשכר המינימום, התייחסות לזכות ההתאגדות והחוקים הנוקשים בתחום זה בישראל ועוד נושאים חשובים שעלו בצוות זה.

05:54:00 23/04/2012

עמוד 9: [6] [33] עם הערות

Abigail Eisenbach:

בחלק של שוויון אזרחי זכויות יסוד הייתי מוסיפה דרישה להפרדת דת ומדינה. להתחיל מהוצאת השליטה על כל ענייני הנישואים והגירושים מידי הרבנות, מיסוד אפשרות של חתונה אזרחית וגירושים אזרחיים. המצב הנוכחי מהפרה כפיה דתית - בניגוד לערכי הדמוקרטיה ומותר אנשים רבים ללא היכולת להתחתן בישראל ובכך מהווה אפליה.